

Pälkäne
PARASTA AIKAA

PÄLKÄNEEN KUNNAN KOTOUTTAMISOHJELMA

2022–2024

Käsittely

Kunnanvaltuusto 15.2.2022 § 4

Kunnanhallitus 21.12.2021 § 316

Sisällysluettelo

JOHDANTO.....	4
1 KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELYT.....	4
2 KOTOUTTAMINEN JA KOTOUTUMINEN	5
3 KOTOUTTAMISTA OHJAAVA TOIMINTA	5
3.1 Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta sekä yhdenvertaisuuslaki	5
3.2 Valtion kotouttamisohjelma	6
3.3 Pälkäneen kunnan strategia	6
3.4. Perustietoa Suomesta.....	7
3.5 Alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma ja työmarkkinatuki	7
4 KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄN LAIN 1386/2010 MUKAISTEN KUSTANNUSTEN KORVAAMINEN KUNNALLE....	8
5 LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN PALVELUT	9
5.1 Neuvolat	9
5.2 Varhaiskasvatus ja esiopetus.....	9
5.3 Peruskoulu ja lukio	11
5.4 Perusopetukseen valmistava opetus.....	11
5.5 Iltapäivätoiminta	12
5.6 Nuorisotoimi.....	13
5.7 Muu vapaa-ajan toiminta	13
6 AIKUISTEN PALVELUT.....	13
6.1 Kunnan työllisyyspalvelut	13
7 IKÄIHMISTEN PALVELUT	14
7.1 Ikäpiste	14
8 KAIKILLE IKÄRYHMILLE YHTEISET PALVELUT.....	14
8.1 Sosiaalipalvelut.....	14
8.2 Asuminen.....	15
8.3 Terveyspalvelut.....	15
8.4 Kirjastopalvelut.....	16
8.5 Kansalaisopisto	16
8.6 Kulttuuripalvelut.....	17
8.7 Liikuntapalvelut	18
9 SEURAKUNTA JA JÄRJESTÖT	18
9.1 Seurakunta.....	18

9.2 Kolmannen sektorin toimijat	18
10 MONIALAINEN YHTEISTYÖ.....	19
10.1 Tulkkipalvelut	19
10.2 Maistraatti	20
10.3 Poliisi.....	20
10.4 Maahanmuuttovirasto eli Migri.....	21
10.5 Kela	21
10.6 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.....	22
HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ	23
TILASTOTIETOJA.....	24

JOHDANTO

Suomi on globalisaation myötä tullut vahvemmin osaksi maailmaa, jossa ihmiset liikkuvat entistä enemmän yhä moninaisimmista syistä johtuen. Maahanmuutto on yhteiskuntamme pysyvä ilmiö, joka lisää väestönkasvua myös tulevaisuudessa.

Laki kotoutumisen edistämisestä (jäljempänä kotoutumislaki) 30 § toteaa, että kunnan on huolehdittava kunnan palvelujen soveltumisesta myös maahanmuuttajille. Lisäksi kunnan on huolehdittava siitä, että maahanmuuttajille kotoutumislainsäädännössä tarkoitetut toimenpiteet ja palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunnan on myös huolehdittava oman henkilöstönsä osaamisen kehittämistä kotouttamisessa.

Kotouttamisohjelmaa laadittaessa on huomioitu Pälkäneen kuntastrategian missio, jossa todetaan, että Pälkäneen kunnan perustehtävä on mahdollistaa ja turvata alueensa asukkaiden laadukas elämä ja arki. Perustehtävän yhteydessä on yksi ydinlupaus, jonka Pälkäneen kunta sitoutuu lunastamaan: Pälkäneen kunta kehittyä ja uudistuu toiminnassaan, on kuntalaisten luottamuksen arvoinen ja ajaa kuntalaisten etua – demokratiaa kunnioittaen ja sitä toteuttaen.

Kunnassa lisääntyvä moninaisuus on voimavara ja ihmisten kohtaaminen ja erilaisuuden arvostaminen ovat tärkeitä myönteisen vuorovaikutuksen tekijöitä. Moninaisuuteen sisältyy kuitenkin myös yhteiskunnallisen eriarvoistumisen vaara. Erilaisten kulttuurien, uskontojen ja arvojen mahdolliset ristiriidat voivat heikentää yhteiskunnan tasa-arvoisuutta ja eheyttä. Kotoutuminen tuleekin nähdä kaksisuuntaisena prosessina, jolla edistetään maahanmuuttajien kotoutumista suomalaisen yhteiskuntaan ja tuetaan etnisiä suhteita.

Kotouttamisohjelma on tarkoitettu konkreettiseksi työvälineeksi kaikille Pälkäneen kunnassa maahanmuuttajien kanssa työskenteleville. Kotouttamisen tärkein haaste on toimiva yhteistyö eri toimijoiden välillä. Kotouttamisohjelman toivotaan lisäävän moniammatillista yhteistyötä ja tuovan selkeyttä työnjakoon ja vastuukysymyksiin.

Kotouttamisohjelman ensimmäisen version laatimisesta vastasi poikkihallinnollinen työryhmä, johon kuuluivat myös kolmannen sektorin ja seurakunnan edustajat. Myös ELY-keskus ja erityisesti Kotona Suomessa –hankkeen Pirkanmaan ja Keski-Suomen aluekoordinaattori olivat tukemassa ohjelman valmistumista. Ohjelman toteutumisen seuranta on asiakirjan valmistelusta vastanneella työryhmällä.

Kotouttamisohjelmaan on päivitetty Pälkäneen kunnan tilanne sekä muuttunut lainsäädäntö.

Korona on vaikuttanut moniin palveluihin ja niiden saatavuuteen, koronan vaikutuksia ei tässä ohjelmassa kuitenkaan erikseen käsitellä.

Pälkäneen kunnan kotouttamisohjelmaa tullaan käsittelemään ja päivittämään tarpeen mukaan. Muuttuva yhteiskunta ja muuttuva lainsäädäntö vaikuttavat myös kotouttamiseen. Tuleva SOTE-muutos tulee vaikuttamaan kotouttamispalveluihin, samoin kotouttamisen edistämistä koskeva lakimuutos joka tulee voimaan vuonna 2024.

Vuonna 2024 voimaan tulee muutos, jolla TE-palvelut siirretään kuntien vastuulle. Tämän jälkeen TE-palvelut, koulutus-, elinkeino- ja kotouttamispalvelut ovat kaikki saman järjestäjän vastuulla.

1 KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELYT

Maahanmuuttaja on yleiskäsite, jota käytetään kuvaamaan kaikkia maahan muuttaneita henkilöitä.

Siirtolainen on henkilö, joka muuttaa pysyvässä tarkoituksessa toiseen maahan hankkiakseen sieltä toimeentulon.

Pakolainen on henkilö, joka on kotimaansa ulkopuolella ja jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa kotimaassaan vainotuksi rodun, uskonnon, kansalaisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi (YK:n pakolaisen oikeusasemaa koskevan yleissopimuksen mukaan). Pakolaisiksi kutsutaan Suomessa yleensä myös henkilöitä, jotka ovat saaneet jäädä maahan suojelun tarpeen vuoksi tai humanitaarisista syistä.

Turvapaikanhakija on henkilö, joka pyytää suojaa ja oleskelulupaa vieraasta maasta. Hakijalla on oikeus oleskella vastaanottokeskuksessa hakemuksen käsittelyn ajan. Turvapaikanhakija saa työnteko-oikeuden 3-6 kuukautta hakemuksen jättämisestä.

Kiintiöpakolainen on henkilö, jolla on YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun myöntämä pakolaisen asema ja jolle on myönnetty maahantulolupa vuosittain valtion tulo- ja menoarvion yhteydessä päätettävän pako laiskiintiön puitteissa. Suomessa eduskunta päättää vuosittain valtion talousarvion hyväksymisen yhteydessä, kuinka monta kiintiöpakolaista Suomi sitoutuu ottamaan. Vuosina 2001–2019 Suomeen otettavien kiintiöpakolaisten määrä on ollut 750 henkilöä vuodessa. Vuonna 2020 määrä oli 850 ja vuonna 2021 määrä on 1050.

Paluumuuttaja on ulkosuomalainen, joka on pidemmän tai lyhyemmän ajanjakson asunut Suomen rajojen ulkopuolella ja palaa Suomeen. Suomessa paluumuuttajakäsittettä sovelletaan entisiin ja nykyisiin Suomen kansalaisiin sekä entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin oleviin henkilöihin, kuten inkerinsuomalaisiin, joilla on suomalainen syntyperä.

2 KOTOUTTAMINEN JA KOTOUTUMINEN

Kotouttamisella tarkoitetaan sitä, että maahanmuuttaja sopeutetaan yhteiskuntaan tasavertaisena jäsenenä, jossa myös maahanmuuttajien oma kulttuuri otetaan huomioon. Kotouttaminen on osa monen viranomaisten työtä valtiolla ja kunnissa. Viranomaisten kotouttamistoimien tavoite on, että Suomeen muuttanut henkilö tuntee yhteiskunnalliset oikeutensa ja velvollisuutensa ja tuntee olevansa suomalaisen yhteiskunnan tervetullut jäsen.

Kotoutuminen tarkoittaa sitä, että maahanmuuttaja sopeutuu suomalaiseen yhteiskuntaan ja omaksuu uusia tietoja, taitoja ja toimintatapoja, jotka auttavat häntä osallistumaan aktiivisesti uuden kotimaansa elämänmenoon. Toiset maahanmuuttajista kotoutuvat helposti, toiset tarvitsevat sopeutumiseen enemmän aikaa ja tukipalveluita eli kotouttamistoimia. Suomen tai ruotsin kielen taito ja tieto suomalaisesta yhteiskunnasta ovat kotoutumisen tärkeitä edellytyksiä. Kotoutuminen on yksilöllinen prosessi, jossa maahanmuuttajat osallistuvat ja liittyvät yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään. Kotouttamisprosessi on ylisukupolvinen prosessi, jolla tarkoitetaan sitä, että maahanmuuttajan oma kulttuuri- tausta vaikuttaa myös seuraaviin sukupolviin, vaikka he olisivatkin syntyneet ja kasvaneet uuden kulttuurin keskellä. Perheenjäsenten kotoutuminen on usein myös eriaikaista. Minkälaista tukea ja ohjausta tarvitaan ja kuinka pitkän ajan, riippuu kotoutujan taustasta, iästä, omista tavoitteista ja maahanmuuton syistä.

Ihmisen perustarpeisiin kuuluvat kulttuurista riippumatta yhteisöön kuulumisen ja hyväksytyksi tulemisen tarve. Fyysisten perustarpeiden (asuminen, ruoka, vaatteet) tyydyttämisen lisäksi maahanmuuttaja tarvitsee tukea sosiaalisen yhteisön löytämiseen ja siinä hyväksytyksi tulemiseen. Tärkeä elementti kotoutumisprosessissa on oman etnisen identiteetin, kielen ja kulttuurin säilyttäminen ja harjoittaminen.

3 KOTOUTTAMISTA OHJAAVA TOIMINTA

3.1 Laki maahanmuuttajien kotouttamisesta sekä yhdenvertaisuuslaki

Laki maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä (1386/2010) astui voimaan 1.9.2011. Tämän lain tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Lisäksi lain tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.

Tämän lisäksi kotouttamisohjelman laadintaa ohjaa yhdenvertaisuuslaki (laki 21/2004), jonka mukaan: "Viranomaisten tulee kaikessa toiminnassaan edistää yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan yhdenvertaisuuden edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Viranomaisten tulee erityisesti muuttaa niitä olosuhteita, jotka estävät yhdenvertaisuuden toteutumisen."

"Ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella."

3.2 Valtion kotouttamisohjelma

Kotoutumislakiin sisältyy säännös valtion kotouttamisohjelmasta (34 §). Sen mukaan valtioneuvosto päättää valtakunnallisesta kotouttamisen kehittämisestä laatimalla hallituskaudelle kotouttamisen tavoitteet ja toimenpiteet sisältävän ohjelman.

Ensimmäisen valtion kotouttamisohjelman pohjalta annettiin valtioneuvoston periaatepäätös (7.6.2012), johon on koottu hallituksen painopisteet kotouttamispolitiikan kehittämiseksi. Periaatepäätöksessä kotouttamisen painopisteiksi kirjattiin seuraavat kohdat:

- yhteisöllisen kotoutumisen tukeminen
- perheiden kotoutumisen tukeminen peruspalveluiden avulla
- maahanmuuttajien työmarkkinoille pääsyn edistäminen
- maahanmuuttajalasten ja -nuorten tuki
- ulkomaalaisten opiskelijoiden näkeminen voimavarana
- kuntapaikkojen löytäminen kaikille kansainvälistä suojelua saaville
- ohjelman toimeenpanon edellyttämän rahoituksen varmistaminen.

Maahanmuuttajien tarpeet huomioidaan kaikissa hallituskauden työvoimapolitiittisissa hankkeissa, kuten Nuorisotakuu-hankkeessa. Erityisesti vahvistetaan maahanmuuttajien alkuvaiheen ohjausta ja neuvontaa ja kehitetään kotoutumiskoulutusta.

Suomi on sitoutunut kansainvälistä suojelua saavien kotoutumisen edistämiseen. Valtion kotouttamisohjelmaan kirjatus toimenpiteen mukaisesti valtio ja kunnat sopivat kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntiin sijoittumisen tehostamisesta.

3.3 Pälkäneen kunnan strategia

Pälkäneen kunnan strategian, Pälkäne parasta aikaa 2030, mukaan Pälkäneen kunnan vahvuuksina nähdään muun muassa sijainti, asukkaat, luonto, järvet, kulttuurimaisemat, aktiivinen kulttuuritoiminta, maaseutumaisuus, vireät kylät, asuintonttien väljyys, lähiruoka, imago, turvallisuus, rauhallisuus, kuntahallinto ja -talous, peruspalvelut, monipuolinen elinkeinorakenne, innovatiivisuus, ennakkoluulottomuus, yhteistyö, luottamus ja ihmisen mittainen kunta.

Missiona on, että " Pälkäne on elinvoimainen, vetovoimainen, turvallinen ja viihtyisäpaikkaelää. Pälkäne luo mahdollisuuden jokaisen henkilökohtaiselle onnellisuudelle." Visiossa Pälkäne haluaa olla vireä maaseutukunta, jossa elinvoimaiset kylät, turvallinen ja puhdas asuin ympäristö sekä ihmisläheiset palvelut luovat vetovoimaisuuden asua, elää ja yrittää. Palveluita, esimerkiksi virkistys- ja kulttuuripalveluita, tuotetaan yhdessä elinkeinoelämän, kuntalaisten vapaaehtoistoiminnan, kylä- ja alueyhdistyksien ja muun kolmannen sektorin kanssa. Ihmisläheiset palvelut ja maaseutu kertovat myös lähellä tuotettavasta elintarviketuotannosta ja lähiruoasta. Pälkäneen arvoja ovat avoimuus, yhteistyö ja vastuullisuus.

Pälkäneen kunnan elinvoimastrategiana ovat yritys- ja yhteisötoiminnan edellytysten parantaminen, postiviitisen muuttovirran mahdollistaminen, sekä monipuolisten asuinratkaisujen edistäminen.

Tärkeä kohta strategiassa on myös digitalisaatio, jolla edistetään digitaalisten palvelujen käyttöä kuntalaisten hyvinvoinnin, kunnan elinvoiman ja kestävä kehityksen lisäämiseksi.

3.4. Perustietoa Suomesta

Pälkäneen kunnan kotisivuilla ei juurikaan ole tietoa englanniksi, mutta hyödyllisiä, maahanmuuttajille suunnattuja linkkejä ja yhteystietoja muun muassa Suomessa asumisesta ja eri palveluista löytyy muualta. Kunnan, työ- ja elinkeinotoimiston ja muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajille asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä.

[Maahanmuuttajainfo Mainiosta](#) (Rautatienkatu 10, 33100 Tampere, puh. 040 806 2526) saa opastusta esimerkiksi asumiseen, työhön, koulutukseen, oleskelulupiin sekä sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvissä kysymyksissä. Asiakkaita palvelee 13 eri kielellä. Kaikki neuvojat palvelevat asiakkaita myös suomeksi. Palvelu on maksutonta ja avointa kaikille taustasta ja maahantulossyystä riippumatta. Neuvonta toimii ilman ajanvarausta. Kunta voi myös hankkia Mainiosta ostopalveluna omakielistä neuvontaa.

Perustietoa Suomesta -opas on kotouttamislain mukainen tietopaketti suomalaisesta yhteiskunnasta. Tämä opas annetaan jokaiselle maahanmuuttajalle oleskelulupapäätöksen tiedoksiannon, oleskeluoikeuden rekisteröinnin, oleskelukortin myöntämisen tai kotikunta- ja väestötietojen rekisteröinnin yhteydessä. Opasta voi tilata Työ- ja elinkeinoministeriöstä ja se löytyy myös internetistä osoitteesta www.lifeinfinland.fi. Hyviä tietopaketteja löytyy myös [InfoFinland](#) sivuilta sekä Pirkanmaan TE-toimiston sivuilta. Infofinlandin yhteydessä toimii sähköinen Finnishcourses.fi -kursasihakupalvelu, josta löytyvät Pirkanmaalla järjestettävät kaikille avoimet suomen kielen kurssit.

3.5 Alkukartoitus, kotoutumissuunnitelma ja työmarkkinatuki

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Alkukartoituksessa selvitetään tätä tarkoitusta varten tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaito sekä tarvittaessa muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat. Alkukartoitus on kokonaisvaltainen arvio asiakkaan historiasta, nykytilanteesta ja palvelutarpeista.

Kuntien sosiaalipalvelut käynnistävät alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukilain mukaista toimeentulotukea. Alkukartoitus voidaan tehdä myös sitä pyytäneelle muulle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan sitä tarvitsevan (esimerkiksi työssä käyvät, kotiäidit, opiskelijat, eläkeläiset). TE-toimisto laatii työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneelle maahanmuuttajalle alkukartoituksen. Pälkäne kuuluu työllisyyden kuntakokeiluun, minkä vuoksi vastuu työnhakijoiden alkukartoituksesta on Tampereen kaupungilla. Monikielinen neuvonta Mainio tekee alkukartoitukset Pirkanmaalla niille asiakkaille, jotka eivät ole sosiaalitoimen tai TE-palveluiden asiakkaita.

Alkukartoitus käynnistetään kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä. Alkukartoituksen kulut voidaan laskuttaa valtiolta, mikäli asiakas rekisteröidään kunnan sosiaalitoimen tietojärjestelmään. Tarvittaessa alkukartoituksen osana voidaan käyttää ostopalveluna hankittu- ja palveluita esim. koulutuskeskuksista oppimiskykyarvioita tai terveydentarkastusta asiakkaan tilanteen mukaan. Alkukartoituksessa tehdään asiakkaan palvelutarvearvio ja sen mukaiset jatkosuunnitelmat.

Kotoutumissuunnitelma tehdään niille asiakkaille, joiden alkukartoituksessa todetaan, että he tarvitsevat laajempaa kotoutumissuunnitelmaa. Kotoutumissuunnitelmaa jatketaan alkukartoituksen pohjalta ja se tehdään kunnan työllisyyspalveluiden kanssa niille asiakkaille, jotka ovat työttömiä ja ovat rekisteröityneet työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon julkisesta työvoimapaikasta annetun lain (1295/2002) mukaisesti. Muille asiakkaille kotoutumissuunnitelma laaditaan yhteistyössä asiakkaan, kunnan työllisyyspalveluiden ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Alaikäiselle ilman huoltajaa saapuneelle ja oleskeluluvan saaneelle

laaditaan aina kotoutumissuunnitelma.

Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajan yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajan mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää hänen mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan. Kotoutumissuunnitelmassa otetaan huomioon myös maahanmuuttajan perheen kotoutumista edistävät ja tukevat toimenpiteet ja palvelut.

Suomen tai ruotsin kielen opiskelun lisäksi kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia maahanmuuttajan oman äidinkielen opetuksesta, yhteiskuntaan perehdyttävästä opetuksesta, luku- ja kirjoitustaidon sekä perusopetusta täydentävästä opetuksesta, kotoutumiskoulutuksesta ja muista kotoutumista yksilöllisesti edistävästä toimenpiteistä.

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma tulee laatia viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä. Suunnitelma laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi kerrallaan. Kotouttamissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on enintään kolme vuotta ensimmäisen kotouttamissuunnitelman allekirjoituksesta. Mikäli maahanmuuttaja tarvitsee erityisiä toimenpiteitä kotoutuakseen, voidaan enimmäisaikaa pidentää kahdella vuodella. Kotoutumissuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Suunnitelmaa tarkistetaan esimerkiksi kurssin tai harjoittelujakson päättyessä ja vähintään kerran vuodessa.

Muuten kuin tilapäisesti Suomessa oleskelevalla ulkomaalaisella on oikeus perustoimeentulotukeen samoilla edellytyksillä kuin täällä asuvilla Suomen kansalaisilla. Kela arvioi oleskelun luonteen kokonaisarvion perusteella. Suomessa oleskelevalla henkilöllä on kuitenkin oleskelun luonteestaan riippumatta tarvittaessa oikeus vähintään välttämättömään osuuteen perustoimeentulotuesta. Turvapaikanhakijoiden toimeentulosta vastaa valtio.

4 KOTOUTUMISTA EDISTÄVÄN LAIN 1386/2010 MUKAISTEN KUSTANNUSTEN KORVAAMINEN KUNNALLE

Kotoutumislain mukaan kunnat ovat oikeutettuja saamaan korvausta kotoutumispalveluiden järjestämisestä kansainvälistä suojelua saavalle. Tämä edellyttää, että kunnassa on laadittu ja hyväksytty kotouttamisohjelma sekä solmittu sopimus ELY-keskuksen kanssa kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä. Korvaus on tarkoitettu kattamaan kotoutumista tukevaa toimintaa, kuten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, kulttuuri- ja vapaa-ajantoimintaa sekä osallisuutta edistäviä palveluja. Korvaussumma on 7 vuotta täyttäneen henkilön osalta 2 300 € vuodessa ja alle 7-vuotiaan henkilön osalta 6 845 € vuodessa. Korvaus- aika on kolme vuotta muiden kuin kiintiöpakolaisten osalta, jolloin korvausta maksetaan neljältä vuodelta.

Kunnalle korvataan toteutuneiden kustannusten mukaan myös vamman tai pitkäaikaisen sairauden aiheuttamat huomattavat sosiaali- ja terveydenhuoltokustannukset kymmenen vuoden ajalta, jos henkilö on ollut huollon tai hoidon tarpeessa Suomeen saapuessaan. Myös muita ennalta arvaamattomia sosiaali- ja terveydenhuollosta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata samoin kuin erityisiä sosiaalitoimen kuluja (esimerkiksi lastensuojelu). Ilman huoltajaa maassa oleskelevien alaikäisten palveluista aiheutuvia kuluja voidaan korvata siihen saakka, kunnes nuori täyttää 21 vuotta.

Kotoutumissuunnitelman ajalta maahanmuuttajalle maksetaan työttömyysetuutta tai toimeentulotukea. Oikeus työttömyysetuuteen määräytyy työttömyysturvalain mukaisesti. Kunnalle korvataan toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset kolmelta vuodelta.

Kunnalle korvataan tulkitsemispalvelut, jotka ovat olleet tarpeen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin,

kotoutumissuunnitelman laatimiseen, maahanmuuton alkuvaiheen kotoutumispalveluiden käyttöön, perehdyttämiseen kunnassa sekä koulun ja päiväkodin väliseen yhteistyön. Myös kääntämisestä aiheutuvia kustannuksia voidaan korvata tapauskohtaisesti.

Kunnalle korvataan alkukartoituksen järjestämisestä aiheutuneista kustannuksista 700 euroa jokaisesta kunnan laatimaan alkukartoitukseen osallistuneesta. Maahanmuuttajataustaisen väestön osuus kunnan väestöstä vaikuttaa kunnan valtionosuuden määrään. Maahanmuuttajille kohdennettu kriteeri valtionosuusjärjestelmässä tarkoittaa vieraskielisyyskerrointa, joka lisää kunnan saamaa valtionosuutta. Lisäksi valtio on velvollinen maksamaan opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen, jos esi- ja perusopetusta saavalla 6–15-vuotiaalla tai muulla kotikuntakorvauksen piiriin kuuluvalla oppivelvollisella oppilaalla ei ole kotikuntalain mukaista kotikuntaa Suomessa. Jos oppilaalla on kotikunta Suomessa, kunta saa rahoituksen ikäluokkaperusteisesti. Valtion maksamien korvausten lisäksi kuntien on varauduttava siihen, että kotouttamistyöhön voidaan tarvita myös muuta kunnan rahoitusta.

Korvaus koskee vain kunnan vastuulle kuuluvien maahanmuuttajien alkukartoitusta ja korvaus maksetaan yhdestä henkilöstä vain kerran. Työllisyyden kuntakokeiluun osallistuva kunta ei voi saada kotoutumislain mukaista korvausta aiemmin TE-toimistoille kuuluneisiin alkukartoituksiin.

5 LASTEN, NUORTEN JA LAPSIPERHEIDEN PALVELUT

5.1 Neuvolat

Pälkäneen lasten- ja äitiysneuvolassa sekä kouluterveydenhuollossa maahanmuuttajaperheisiin sovelletaan kansallista neuvolatarkastuksista ja opiskeluterveydenhuollosta annettua ohjeistusta perheen kulttuuriset taustat huomioiden. Ensimmäisellä käyntikerralla tarkistetaan, että maahanmuuttajille on tehty maahantuloterveystarkastus. Neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa käytetään tulkkia, jos kumpikaan vanhemmista tai koululainen ei puhu riittävän hyvin suomea tai muuta yhteistä asiointikieltä työntekijöiden kanssa. On taattava, että perhe voi kommunikoida ymmärtämällään kielellä. Tulkkaus tapahtuu pääosin puhelintulkkauksena asiakkaan äidinkielellä. Lasta tai epävirallista tulkkia ei käytetä tulkkina.

Vastaanoton valmistelu tehdään ennakkoon varaamalla tulkin, lääkärin ja/tai terveydenhoitajan ajat. Maahanmuuttajaperheiden kanssa työskentelyyn varataan tarvittaessa keskimääräistä enemmän aikaa ja asiakkaille varataan aikoja yhteistyökumppaneilta tai jatkohoitoon, ellei voida varmistaa asiakkaan pystyvän tähän. Ylimääräisiä yksilöllisiä vastaanottokäyntejä varataan tarvittaessa, jotta saadaan esimerkiksi puuttuvat rokotukset annettua.

Rokotusohjelman suunnittelu riittävän rokotussuojan saamiseksi turvataan perusteellisella esitietokyselyllä. Ellei riittävää rokotusanamneesitietoa saada, noudatetaan THL:n ohjeistusta maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden poikkeavista rokotussuosituksista. Tarttuvien tautien riskiin kiinnitetään erityistä huomiota ja noudatetaan sekä kansallisia että Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ohjeistuksia muun muassa tuberkuloosiseulonasta.

Ravitsemusneuvonnassa huomioidaan perheen kulttuuriset ravintotottumukset ja kansalliset ravitsemus-suositukset ja kiinnitetään huomio mahdollisiin ravitsemuksellisiin puutteisiin. Tarvittaessa konsultoidaan ravitsemusterapeuttia tai ohjataan hänen vastaanotolleen aliravitsemustilanteessa. Suun terveydenhoidon ohjaus niin omatoimisesti kuin tarvittaessa palveluihin ohjaaminen saattaa maahanmuuttaja asiakkailla vaatia erityistä huomiota. Perheen liikuntatottumuksia tuetaan ja kodin ulkopuolelle suuntaavaan liikuntaan yhdessä kantäväestön kanssa kannustetaan.

Naisten ja lasten asema perheessä ja mahdollinen lähisuhdeväkivalta selvitetään kuten kantasuomalaisilta. Tarvittaessa ohjataan Suomen lain mukaiseen toimintaan sekä tehdään lastensuojeluilmoitus. Perhetyön

yhteistyö toteutetaan tarvittaessa ja tuetaan perheen osallistumista kunnan ja järjestöjen lapsiperheille tarkoitettuun toimintaan. Sosiaalitoimen palveluiden piiriin ohjataan tarvittaessa ja varhaiskasvatuksen kanssa tehdään yhteistyötä, jotta lasten kotoutuminen saadaan alulle varhain.

5.2 Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen palvelut koostuvat päiväkotihoidosta, perhepäivähoidosta, ryhmäperhepäivähoidosta, esiopetuksesta, avoimesta varhaiskasvatuksesta sekä kotihoidon tuesta ja yksityisen hoidon tuesta. Myös vuoro- ja iltahoitoa tarjotaan. Päivähoitopaikka pyritään järjestämään lapsen lähipäivähoitoyksiköstä. Toiminta pohjautuu turvalliseen lapsen kasvua ja oppimista tukevaan arkeen. Tavoitteena on avoin kumppanuussuhde vanhempien kanssa, kunnioittaen perheiden omaleimaisuutta. Lapselle halutaan luoda kiireetön, lapsilähtöinen ja turvallinen ilmapiiri, jotta hän tuntisi itsensä hyväksytyksi. Lasta kannustetaan toimi- maan ryhmässä omana itsenään, kunnioittamaan muita ihmisiä ja ympäristöään.

Lapselle luodaan edellytykset kasvaa itsenäiseksi omia valintojaan tekeväksi aikuiseksi:

- Antamalla lapselle mahdollisuus omaehtoiseen tutkimiseen, tekemiseen ja ajatusten ilmaisuun.
- Opastamalla lasta toisen huomioimiseen ja kunnioittamiseen.
- Tukemalla lapsen yksilöllisyyttä ja vuorovaikutuksessa tarvittavien taitojen oppimista.
- Tekemällä luottamuksellista yhteistyötä vanhempien kanssa.
- Sitoutumalla kasvattajina yhteisölliseen toimintaan.
- Järjestämällä hoidossa turvalliset ja mahdollisimman pysyvät ihmissuhteet.

Päivähoidossa lapsi kasvaa suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin ja saa luontevalla tavalla itselleen myös suomalaisia ystäviä. Vastuu lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti perheellä. Varhaiskasvatuksessa lapsen omaan kulttuuriin, elämäntapoihin ja historiaan perehdytään, niitä arvostetaan ja ne näkyvät varhaiskasvatuksen arkipäivässä. Päivähoitohenkilökunnan ja vanhempien välinen kasvatuskumppanuus tukee vanhemmuutta, sekä lapsen fyysistä, psyykkistä ja persoonallisuuden kehitystä.

Kun maahanmuuttajataustainen lapsi saa hoitopaikan, lapsiryhmää mahdollisesti pienennetään yhdellä paikalla ensimmäisen kolmen kuukauden ajaksi. Tarvittaessa lapsiryhmän pienennystä voidaan jatkaa. Jokaiselle päivähoitolapselle laaditaan yhdessä vanhemman ja hoitohenkilökunnan kanssa yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma. Monikulttuuristen perheiden osalta myös tulkki kutsutaan tarvittaessa varhaiskasvatussuunnitelmapalaveriin. Samassa yhteydessä laaditaan maahanmuuttajalapselle kotouttamissuunnitelma, joka liitetään varhaiskasvatussuunnitelmaan. Myös Suomi toisen kielenä (S2) - opetus sisällytetään tähän suunnitelmaan. Suomen kielen tasoa voidaan jatkossa arvioida muun muassa Kettu-arviointimenetelmän avulla. Menetelmä soveltuu 3-5-vuotiaille vieraskielisille lapsille, jotka ovat olleet päivähoidossa noin vuoden. Suomen kieltä harjoitellaan arjen erilaisissa tilanteissa ja tarvittaessa pienryhmissä.

Varhaiskasvatuksella on merkittävä asema maahanmuuttajataustaisten perheiden kotoutumisessa ja heidän elämänlaatunsa ja tulevaisuutensa rakentumisessa, sillä varhaiskasvatus on usein ensimmäisiä mahdollisuuksia tutustua suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Samanaikaisesti monikulttuurisuus rikastuttaa omalta osaltaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa ja toimintaympäristöjä.

Esiopetus

Varhaiskasvatuksen perustehtävänä on huolehtia päivähoidossa olevien lasten kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista kasvatuskumppanuudessa vanhempien ja muiden yhteistyötahojen kanssa sekä lisäksi parantaa esiopetuksessa olevien lasten oppimisedellytyksiä. Esiopetuksen tehtävänä on muun muassa edistää lapsen oppimisvalmiuksia, suotuista kasvua ja kehitystä sekä vahvistaa lapsen tervettä itsetuntoa myönteisten

oppimiskokemusten avulla. Esiopetuksen yhtenä tavoitteena on tukea jokaisen lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteettien kasvua sekä opettaa lapsia kunnioittamaan eri kieliä ja kulttuureja. Varhaiskasvatuksessa sekä esiopetuksessa lasta tuetaan suomenkielen oppimisessa ja vanhempia rohkaistaan puhumaan lapselle omaa äidinkieltään.

Kunnan järjestämä lakisääteinen esiopetus on tarkoitettu kaikille alle kouluikäisille lapsille, vuotta ennen lapsen oppivelvollisuuden alkamista. Esiopetuksen laajuus on vähintään 700 tuntia vuodessa eli noin neljä tuntia päivässä. Lukukausi noudattaa koulujen työ- ja loma-aikoja. Esiopetus on maksutonta. Esiopetuksen lisäksi mahdollisesti tarvittava osapäivähoito on maksullista. Kunnan velvollisuus on järjestää esiopetusta oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla lapsilla on oikeus esiopetukseen viisivuotiaina. Esiopetusikäisen maahanmuuttajalapsen opetus on mahdollista järjestää muun esiopetuksen yhteydessä, perusopetukseen valmistavana opetuksena tai näiden yhteistyönä. Esiopetussuunnitelman laadinnassa kiinnitetään erityisesti huomiota S2-kielen opetussuunnitelmaan. Yhteistyö nivelvaiheessa lasten siirtyessä perusopetukseen on tärkeää.

5.3 Peruskoulu ja lukio

Perusopetus

Perusopetuksen tavoitteena on taata kaikille lapsille tasavertaiset mahdollisuudet jatko-opintoihin ja muuhun elämään. Maahanmuuttajaoppilaat käyvät koulua asuinalueellaan ikätasoaan vastaavalla luokkasteella. Pälkäneen kunta on jaettu koulujen osalta kolmeen oppilasalueeseen. Alueet ovat: Kostia, Aitoo ja Kirkonkylä. Vuosiluokkien 7-9 opetusta järjestetään Pälkäneen Yhteiskoululla sekä yksityisellä Anna-Tapion koululla, joka on myös alueensa lähikoulu.

Maahanmuuttaja- ja turvapaikanhakijaoppilaiden opetus ja vastuu heidän kielenoppimisestaan kuuluu jokaiselle opettajalle, ei vain yksittäisille S2-opettajille tai erityisopettajille. Koko kouluyhteisön tulee tukea heidän kotoutumistaan. Kodin ja koulun yhteistyö erityisesti alkuvaiheessa vaatii panostusta ja tulkkipalveluiden käyttöä. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi maahanmuuttajaoppilas ja hänen perheensä tarvitsevat riittävästi ohjausta koulujärjestelmästä, perusopetuksen ja kouluyksikön tavoitteista.

Suomi toisena kielenä -opetus

Suomi toisena kielenä – opetuksen (S2) tavoitteena on tukea lapsen ja nuoren kasvua kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin ja välineet kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Yhteistyössä kotien ja muiden oppiaineiden kanssa suomi toisena kielenä -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa. Suomen kielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

S2-opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä. Kunkin oppilaan tarpeen S2 -oppimäärään määrittävät oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista. Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, jolloin oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta.

Maahanmuuttajaoppilaille voidaan järjestää oman uskonnon opetusta huoltajien toiveiden mukaan, jos samaan uskontokuntaan kuuluvia oppilaita on vähintään kolme. Maahanmuuttajalapsen voivat osallistua koulun elämäntiedon tai uskonnon opetukseen, jos oman uskonnon opetuksen ryhmään ei tule riittävästi oppilaita. Oman äidinkielen opetusta voi myös saada, jos opetusryhmään tulee vähintään viisi oppilasta. Oman äidinkielen opetukseen osallistuminen on kuitenkin vapaaehtoista.

5.4 Perusopetukseen valmistava opetus

Oppilaan muuttaessa Suomeen kaikki peruskouluikäiset eli 7-17 -vuotiaat oppilaat, joiden suomen kielen taito ei riitä perusopetukseen osallistumiseksi, ovat oikeutettuja valmistavaan opetukseen. Kunnan järjestämään valmistavaan opetukseen osallistuvat sekä maahanmuuttajat että turvapaikanhakijat. Valmistavaan opetuksessa opiskellaan vuoden ajan, mutta mikäli taitoja on, voidaan oppilas siirtää perusopetuksen ryhmään jo aiemminkin. Pälkäneellä valmistavan opetuksen tavoitteet ja menetelmät on kuvattu kunnan valmistavan opetuksen opetussuunnitelmassa. Valmistava opetus järjestetään vuosittain erikseen sovittavassa kunnan koulussa.

Valmistavassa opetuksessa opiskellaan suomen kieltä ja kehitetään oppilaan oppimisvalmiuksia, jotta oppilas voi siirtyä perusopetukseen. Lisäksi oppilas tutustuu suomalaiseen kouluun ja kulttuuriin. Valmistava opetus on vuosiluokkiin sitomatonta ja opetusta annetaan 10–15 oppilaan pienryhmissä. Luokissa työskentelee tiiviinä työpareina valmistavan opetuksen opettajat ja avustajat.

Suomen kielen taidon kehittyessä valmistavan luokan oppilas voi osallistua perusopetuksen luokkien oppitunneille. Integraatitunteja voidaan järjestää jo aiemminkin taito- ja taideaineissa. Valmistavat luokat tekevät yhteistyötä kunnan muiden koulujen kanssa ja osallistuvat mahdollisimman paljon koulunsa tapahtumiin.

Oppilaan aiempi kouluhistoria, oppimisvalmiudet ja erityistarpeet kirjataan jokaiselle oppilaalle laadittuun henkilökohtaiseen oppimissuunnitelmaan. Oppimissuunnitelma laaditaan yhdessä tulkkin ja oppilaan vanhempien kanssa valmistavan opetuksen alkupuolella.

Kun opetus päättyy, oppilaalle määritetään taitoja ja valmiuksia vastaava luokka-aste. Valmistavaa opetusta ei arvioida numeroilla vaan sanallisella todistuksella. Lisäksi oppilas saa mukaansa valmistavan opetuksen aikana kokoamansa portfolion. Valmistavan opetuksen päätyttyä oppilaat siirtyvät oman oppilasalueensa kouluun.

Ruokahuolto

Päiväkodeissa tarjottava ruoka kuuluu päiväkotimaksuun ja kouluissa tarjottava lounasateria on kaikille ilmainen. Päiväkotiruokaan kuuluu aamiainen, lounas ja välipala, mikäli lapsi on hoidossa koko päivän. Päiväkodin aamiaiseen kuuluu puuro, hedelmä, leipä levite, tuorepala ja juoma. Välipala sisältää tuorepalan (hedelmä tai kasvis), jogurtin, leipä, levite ja juoman. Päiväkoti- ja kouluruokailuun kuuluu lounas n. 10.30–12.15 aikaan päivällä.

Pälkäneen kunnassa valmistetaan ravitsevaa ruokaa laadukkaista raaka-aineista. Ruoanvalmistuksessa Ruokasuositukset perustuvat lautasmalliin. Lautasmallin toteutuessa ruokailija saa aterialla tarvitsemansa ravintoaineet. Eri ikäryhmien ravintosisältö huomioidaan valtion ravitsemusneuvottelukunnan (VRN) suosituksia käyttäen.

Ruoanvalmistuksessa otetaan huomioon eri kulttuurien ja uskonnon mukaiset sekä terveydelliset ruokarajoitteet. Oppilailta on mahdollisuus maustaa ruokaa oma-aloitteisesti linjastosta löytyvillä mausteilla ja perunan rinnalle on mahdollista valmistaa riisiä.

Ruoanvalmistuksessa toteutetaan suomalaista ruokaperinnettä. Pälkäneen kunnassa noudatetaan yhtenäistä kuuden viikon kiertävää ruokalistaa. Ruokalistoissa huomioidaan vaihtelevuus ja oppilaiden toiveet. Asiakaspalautetta pyydetään kerran vuodessa ja ruokahuoltoa kehitetään asiakaslähtöisesti. Lisäksi vanhemmat voivat olla yhteydessä tarvittaessa lapsen ruokailuun liittyvissä asioissa.

Ruokahuollossa hygienia on perusasia ja kaikilta työntekijöiltä vaaditaan hygieniapassi.

5.5 Iltapäivätoiminta

Pälkäneen kunta järjestää koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, joka on pääsääntöisesti tarkoitettu peruskoulun ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille, mutta ryhmäkoon salliessa myös kolmannen luokan oppilaille. Toimintaa järjestetään ennen koulupäivää Kostian koulussa ja koulupäivän jälkeen Kostian koululla, Aitoon päiväkodilla ja Luopioisten esiopetuksen tiloissa. Se on osallistujille vapaaehtoista, mutta maksullista. Toimintaan kuuluu ohjattua leikkiä, ulkoilua ja tarvittaessa myös läksyjen tekoa.

5.6 Nuorisotoimi

Suomessa nuoria ovat lain mukaan alle 29-vuotiaat. Nuorisotyö on kuntien, seurojen, järjestöjen tai seurakuntien järjestämää toimintaa nuorille. Pälkäneen kunnan nuorisotyö keskittyy yläkouluikäisiin ja sitä vanhempiin nuoriin. Nuorisotyö on osa kunnan palveluverkostoa.

Pälkäneen kunnan nuorisotyö:

- Nuorisotila toiminta: ”Nuorten oma paikka, yhdessä tekemistä ja olemista”
Paikat: Onkkaalan Nuakkari (Keskustie 1) ja Luopioisten Nurkka (Keskitie 5)
Nuorisotilassa voi nähdä kavereita, tavata uusia tuttuja, pelata, katsella TV:tä, surffata netissä, kuunnella musiikkia ja juoda kahvia. Nuorisotila on päihteetön ja savuton. Paikalla on myös aina aikuinen valvoja tai nuorisotyöntekijä.
- Etsivä nuorisotyö ja starttipajatoiminta: ”Arjen taitoja ja elämänhallintaa”
Nuorille ja nuorille aikuisille tarkoitettua toimintaa. Vaihtoehtoja katsotaan nuoren näkökulmasta ja yhdessä nuoren kanssa. Nuoria autetaan koulutukseen hakeutumisessa ja oman elämän järjestämisessä. Lisäksi viikkotoimintaa, jossa työtehtäviä ja arjen taitojen harjoittelua.
- Nuorten tapahtumia, leiriä ja retkiä: ”Mielekästä tekemistä vapaa-aikaan”
Nuorille järjestetään toimintoja nuorisotiloilla sekä leirejä ja retkiä lähialueella. Ajankohtaiset tiedot saat nuorisotyöntekijältä.
- Henkilökohtaista tukea ja neuvontaa: ”Luottamuksellista keskusteluyhteyttä”
Nuorisotyöntekijään voi olla yhteydessä niin nuoret kuin vanhemmat.

5.7 Muu vapaa-ajan toiminta

Kuvataide- ja käsityökoulu Emil

Kuvataide- ja käsityökoulu Emil järjestää Pälkäneellä kuvataiteen ja käsityötaiteen perusopetusta. Visuaalisten taiteiden yleinen oppimäärä rakentuu kuvataiteen ja käsityötaiteen opintojen yhdistelmästä. Koulun perusopinnot suoritetaan kuudessa vuodessa ja ne on tarkoitettu 6-13 -vuotiaille.

Kuvataide- ja käsityökoulussa kansainvälisyys, monikulttuurisuus ja erilaisten kulttuurien ymmärtäminen sisältyvät koulun opetussuunnitelmaan. Taidekasvatus itsessään sisältää monikulttuurisuuden arvon. Taidekasvatuksen keskeisiä tavoitteita on, että oppilas oppii arvostamaan erilaisuutta, ja että hän oppii ymmärtämään, miten taide voi toimia vuorovaikutusvälineenä erilaisissa kulttuurisissa, yhteiskunnallisissa ja inhimillisissä asioissa. Omaan ja muiden maiden kulttuureihin tutustuminen tukee suvaitsevaisen identiteetin kasvua. Taidekasvatus tukee ennakkoluulotonta vieraisiin kulttuureihin tutustumista. Yksi kuvataiteen ja käsityön opetuksen tehtävistä on visuaalisen kulttuuriperinnön siirtäminen, mutta myös uuden luominen ja osallistuminen kulttuurien väliseen vuoropuheluun. Taidekasvatuksen tehtävänä on reagoida kulttuuriseen muutokseen ja tuottaa uutta kulttuuria, joka peilaa suhdettamme kansainvälisyyteen.

6 AIKUISTEN PALVELUT

6.1 Kunnan työllisyyspalvelut

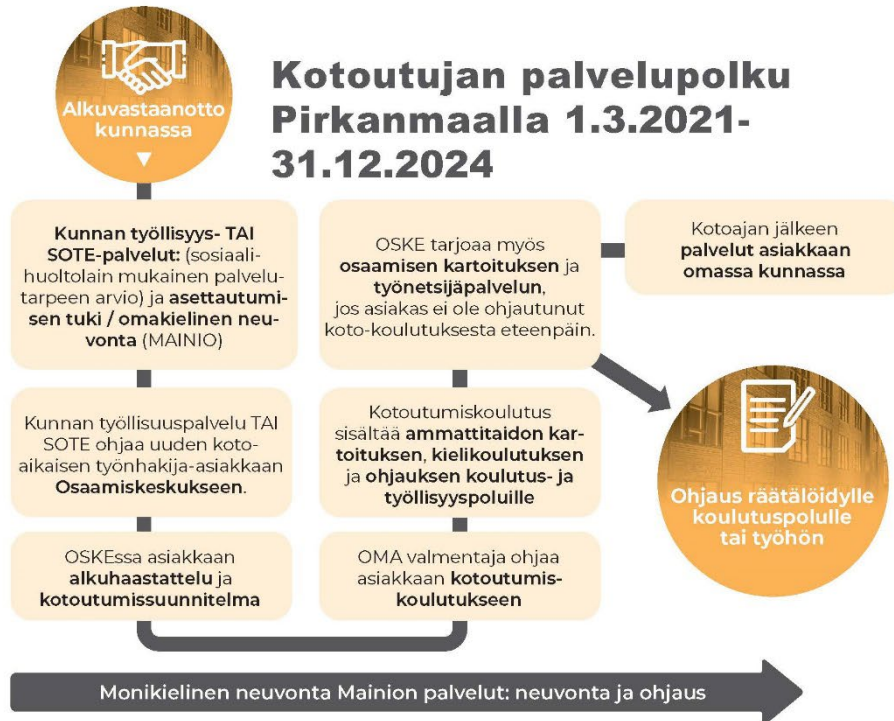
Suuri osa Pirkanmaan työttömistä työnhakijoista siirtyi TE-palveluilta kuntien asiakkaiksi työllisyyden kuntakokeilun ajalle 1.3.2021-31.12.2024. Pirkanmaalta kokeilussa ovat mukana kaikki nykyiset 22 kuntaa ja ne yhdessä muodostavat yhden yhtenäisen kokeilun alueen. Pälkäneen kunta ostaa kuntakokeilussa kotouttamiseen liittyvät palvelut Tampereen kaupungilta.

Pirkanmaalla noin 4000 maahanmuuttajataustaista asiakasta siirtyi 1.2.2021 kuntakokeilun piiriin. Kotoutumisaikaisia maahanmuuttaja-asiakkaita on Pirkanmaalla noin 1800 ja he saavat palvelua keskitetysti kansainvälisen osaamisen palveluissa Tampereella. Käytännössä kaikki kotoutumisaikaiset maahanmuuttajat, jotka ovat työttöminä työnhakijoina missä tahansa Pirkanmaan kokeilukunnassa saavat työllisyyspalveluja ja OMA-valmentajan Tampereen Rautatienkadulla sijaitsevasta Maahanmuuttajien kansainvälisestä osaamiskeskuksesta (OSKE), myös tamperelaiset kotoutumisajan ylittäneet maahanmuuttajat.

Kotoutumisaikaisten asiakkaiden keskitettyjä lakisääteisiä työllisyyspalveluita ovat työllistymissuunnitelmien, kuten kotoutumissuunnitelman laatiminen yhdessä asiakkaan kanssa, palvelutarpeen arviot, ohjauksen kotoutumiskoulutuksiin ja palvelutarvetta vastaaviin palveluihin, lakisääteiset päätökset palkkatuesta, omaehtoisista opinnoista sekä muista tukimuodoista, päätökset työ- ja koulutuskokeiluista, ohjauksen työvoima- ja muihin koulutuksiin ja valmennuksiin sekä pyynnöt asiantuntija-arvioista. Kotoutumisaikaisen työnhakija-asiakkaan palveluprosessi hoidetaan kokonaisuutena Osaamiskeskuksessa huomioiden asiakkaan ja työllisyyspalveluiden lakisääteiset vastuut ja velvoitteet. Osaamiskeskuspalvelut sisältävät: OMA-valmennus, työnetsijä- ja osaamiskartoituspalvelut.

Asiakasohjaus kotoutumiskoulutuksiin tapahtuu Osaamiskeskuksen työnhakija-asiakkaan henkilökohtaisen OMA-valmentajan toimesta. Asiakkaille voidaan toteuttaa osaamiskartoitus palvelupolun eri nivelvaiheissa sekä kotoaikana että sen jälkeen, jos koulutuspolkua ei ole vielä löytynyt tai asiakkaalla havaitaan haasteita oppimisessa. OMA-valmentaja on tarvittaessa myös yhteydessä kunnan sosiaali- ja terveystieteisiin, jos asiakkaalla havaitaan monialaisen tuen tarpeita.

Osaamiskeskuksessa asiakkaille on tarjolla myös osaamisen kehittämisen palveluja sekä heidän käytössään on lisäksi Mainion monikielisen neuvonnan palvelut. Pirkanmaan laajuiset maahanmuuttajien keskitetyt työllisyyspalvelut ovat osoitus kuntarajat ylittävistä yhteistyöstä maahanmuuttajien työllistymisen ja kotoutumisen edistämiseksi.

Pälkäneen kunnan muut työllisyyspalvelut koostuvat Kostiakeskuksesta, teknisestä pajasta ja starttipajasta. Asiakkaat ohjautuvat työllisyyspalveluihin joko oma-aloitteisesti tai ohjatusti te- hallinnon, sosiaalitoimen tai muun toimijan kautta. Pälkäneen kunnan työllisyyspalvelut toimivat vahvassa yhteistyössä sosiaalityön kanssa. Työn lähtökohtana on passiivisen työttömyyden välttäminen, asiakkaan aktiivinen rooli ja kuuleminen sekä hänen kanssaan yhdessä tehtävä työ.

Pälkäneen kunnan työllisyyspalveluihin ohjautuvat työttömät työnhakijat, maahanmuuttajat kotouttamisajan jälkeen. Palvelut käynnistyvät kartoituksella, jonka pohjalta asiakkaat ohjautuvat tarpeidensa mukaisiin palveluihin, kuten avoimille työmarkkinoille, palkkatuettuihin työtehtäviin, koulutuksiin, työkokeiluun, kuntouttavaan työtoimintaan tai eläkeselvityksiin. Työllisyyspalvelut vastaavat niiden asiakkaiden ohjauksesta, jotka työskentelevät tai opiskelevat kuntaorganisaation ulkopuolella tai kunnan eri hallintokunnissa.

Kostiakeskus on Pälkäneellä sijaitseva kansalaistalo, joka tarjoaa matalan kynnyksen työllistymispalveluja, joihin ei vaadita aiempaa ammatillista osaamista. Tavoitteena on tukea vaikeassa työmarkkina- asemassa olevien osallisuutta ja aktivoitumista. Kostiakeskuksessa sijaitsee muun muassa TE-hallinnon yhteispalvelupiste, avointa sosiaali- ja diakoniatyötä ja kierrätyskeskus.

Tekninen paja tarjoaa työllistymisen mahdollisuuksia erilaisiin rakennus-, remontointi-, kunnossapito- ja

kuljetustehtäviin. Teknisellä pajalla voivat työskennellä jo pidempään edellä mainituissa tehtävissä työskennelleet tai aloista muuten kiinnostuneet.

Starttipaja on suunnattu alle 29-vuotiaille nuorille, joiden työ- tai koulutuskuviot ovat vielä epäselviä. Starttipaja auttaa nuoria myös elämänhallintaan liittyvissä asioissa.

Pälkäneen kunnan työllisyyspalvelut ovat kaikkien pälkäneläisten käytössä. Pälkäneen kunnan työllisyyspalvelut ovat valmiita kehittämään maahanmuuttajille erityispalveluita, esimerkiksi työllistymistä tukevia ryhmäpalveluja tarpeen mukaan.

7 IKÄIHMISTEN PALVELUT

7.1 Ikäpiste

Pälkäneellä perhekeskus Pirtissä ja Luopioisissa Seuratalolla toimii ikääntyville tarkoitettu palveluohjaus- ja neuvontapalvelupiste. Ikäpiste tarjoaa palveluohjausta ja neuvontaa ikäihmisille ja heidän läheisilleen. Ikäpisteestä saa tietoa kunnan ikääntyneille tarjoamista sosiaali- ja terveyspalveluista sekä muista ikääntyneille suunnatuista palveluista, kuten erilaisista harrastusmahdollisuuksista, vapaaehtoistyöstä ja eri yhdistysten toiminnasta. Maahanmuuttajille tarjotaan osallistumismahdollisuutta ja heille pyritään vapaaehtoiskummeista saamaan tukihenkilöitä kotoutumisen helpottamiseksi.

8 KAIKILLE IKÄRYHMILLE YHTEISET PALVELUT

8.1 Sosiaalipalvelut

Kangasalan kunta järjestää Kangasalan ja Pälkäneen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut yhteistoiminta-alueella. Oleskeluluvan saaneilla maahanmuuttajilla on oikeus saada asuinkunnastaan samoja sosiaalipalveluja kuin muillakin kunnassa vakituisesti asuvilla. Kangasalla sosiaali- ja perhepalvelut jakaantuvat aikuisten (aikuissosiaalityö) ja lapsiperheiden sosiaalipalveluihin (lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu, lapsiperheiden kotipalvelu, perhetyö, perheneuvola) sekä kehitysvammahuoltoon ja vammaispalveluihin. Sosiaali- palveluja ovat myös vanhuspalvelut, kuten kotihoito ja laitoshoido.

Maahanmuuttajille ei ole nimetty omaa sosiaalityöntekijää, vaan heitä palvelee alkuvaiheessa sosiaalikeskuksen lapsiperheiden sosiaalityö tai aikuissosiaalityö riippuen perhetilanteesta. Sosiaalipalveluissa tehdään asiakkaalle palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma ja otetaan jatkossa mukaan muita yhteistyötaho- ja tarpeen mukaan. Lapsiperheiden kotipalvelu, kotihoito ja perhetyö ovat tarvittaessa käytännön apuna.

Lastensuojeluasioissa lapsen oleskelukunta on velvoitettu toimimaan, kun lapsella ei ole kotikuntaa. Mikäli vastaanottokeskuksessa olevilla lapsilla on lastensuojelun tarve, toimitaan tavanomaisin lastensuojelutoimenpitein. Kunta, jossa vastaanottokeskus on, on se kunta joka vastaa lastensuojelutoimenpiteistä.

8.2 Asuminen

Pälkäneen kunnassa Pälkäneen Asuntotuotanto Oy vastaa kunnan vuokra-asunnoista. Tarvittavia asuntoja voi vuokrata myös yksityisiltä markkinoilta. Asuntotuotannolla on yhteensä 236 asuinvuokrahuoneistoa eri puolilla kuntaa: Onkkaalassa, Aitoossa ja Luopioisissa. Huoneistoja on sekä kerros- että rivitaloissa ja huoneistojen koot yksiöistä neliöihin. Asuntoa haetaan Pälkäneen Asuntotuotannolta, joka vastaa myös

asukasvalinnoista.

8.3 Terveyspalvelut

Turvapaikanhakijoina tuleville maahanmuuttajille tehdään tulovaiheessa maahantulotarkastus vastaanottokeskuksessa. Rokotukset ja perustarkastus toteutetaan siellä. Siirtymävaiheessa oleskeluluvan saatuaan maahanmuuttaja siirtyy kunnallisten palveluiden käyttäjäksi.

Muun maahanmuuttajaväestön maahantulotarkastus toteutetaan omalla terveysasemalla normaalina terveystarkastuksena. Rokotusten tarkistaminen ja täydentäminen sekä tarttuvien tautien ehkäiseminen edellyttää maahanmuuttajien hakeutumista palveluiden piiriin. Työssä olevien maahanmuuttajien kuuluminen työterveyshuollon piiriin tulee varmistaa. Perusterveysneuvontaa, palveluohjausta ja tuen saannin mahdollisuuksista kertomista ennaltaehkäisevässäkin mielessä annetaan maahanmuuttajille kunnan eri toimintamuodoissa. Maahanmuuttajien kielitaidon puuttuessa autetaan tarvittaessa ajanvarauksissa.

Pälkäneellä maahanmuuttajien terveys- ja sairaanhoitopalvelut tarjotaan väestövastuisesti asuinpaikan mukaan Pälkäneellä tai Luopioisissa. OmaAsemalle lääkäripalveluihin ja suunterveyspalveluihin saa yhteyden päivittäin ja maahanmuuttajille opastetaan palveluiden käyttö suullisesti ja tarvittaessa kirjallisella lehtisellä sekä Kangasalan kunnan nettisivujen kautta. Suun terveyspalveluiden käyttö saattaa olla vieraampaa turvapaikanhakijana tulleille maahanmuuttajille.

Päivystysvastaanotto toimii Kangasalan Keskusterveysasemalla arkipäivisin ja viikonloppuisin Valkeakosken aluesairaalan yhteispäivystyksessä, jonne hakeutumisen perusteet ohjataan maahanmuuttajille samoin kuin kantaväestölle. Alle 16-vuotiaiden lasten ja nuorten päivystys toimii Tampereen yliopistollisessa sairaalassa (Tays). Päivystysvastaanotolle hakeudutaan vain henkeä uhkaavissa tilanteissa, joissa hoidon aloittaminen ei voi odottaa. Suositeltavaa on olla yhteydessä päivystysvastaanotolle ensi puhelimitse.

Päihde- ja mielenterveyspalveluja on tarjolla Pälkäneen kunnantalon ja Luopioisten terveyskeskuksen tiloissa lähipalveluina sekä Kangasalan terveyskeskuksessa matalan kynnyksen päihde- ja mielenterveysyksikkö Pilkkeessä. Pilkkeeseen voi hakeutua ilman lähetettä psykiatrisen sairaanhoitajan tai psykologin vastaanotolle. Maahanmuuttajalle varataan tarvittaessa aika ao. yksikköön, jos muun asioinnin yhteydessä havaitaan palveluntarve. Aikoja Pilkkeeseen on saatavilla lyhyelläkin odotusajalla. Haastavimmissa mielenterveysasioissa hoito käynnistyy neuvolasta, kouluterveydenhuollosta tai omalääkärin vastaanotolta, josta tarvittaessa laaditaan lähete psykiatrian poliklinikalle tai erikoissairaanhoidon.

Laboratorio-, röntgen-, fysioterapia- ja erikoislääkäripalvelujen käyttö edellyttää lähetettä. Kangasalla toimii terveyskeskussairaala, jonne tarvittaessa maahanmuuttajia voidaan ohjata hoitoon.

Terveyspalveluihin ohjattaessa huomioidaan maahanmuuttajien kieliongelmat ja varaudutaan riittävän pitkiin vastaanottoaikoihin ja tulkkipalvelujen käyttöön. Tulkin tilaus tapahtuu ennakkoon terveyspalveluihin vastaanottoaikaa varattaessa ja tulkkipalvelut tilataan virallisilta tulkkipalveluyrityksiltä.

8.4 Kirjastopalvelut

Yleiset kirjastot tukevat väestön sivistyksellisiä perusoikeuksia. Kirjastojen asema kaikenikäisten kansalaisten peruspalveluna perustuu kirjastotoiminnan monipuolisuuteen, maksuttomuuteen ja tilojen vapaaseen käyttöön.

Kirjaston perustyötä on aineiston hankkiminen. Maahanmuuttajille hankitaan aineistoa suomen kielen opiskelua varten sekä omakielistä aineistoa etupäässä lainaamalla Helsingin kaupunginkirjaston

Monikielisestä kirjastosta. Pälkäneen kirjaston kokoelmiin on hankittu erilaisia sanakirjoja, muun muassa kuvasanakirjoja, joiden avulla voi helpottaa ymmärtämistä ja oppimista. Myös paikalliset asukkaat käyttävät aineistoa maahanmuuttajien kanssa kommunikoidessa. Kirjaston kautta koulut saavat aineistoa tukemaan oppimista.

Kirjastossa on käytettävissä ilmainen internet-yhteys. Kirjasto on julkinen, viihtyisä tila lehtilukusaleineen. Kokoelmissa on lainattavissa ja luettavissa muun muassa englannin- ja ranskankielistä aineistoa. Aineistohankinnoissa pyritään mahdollisuuksien mukaan ottamaan huomioon muuttajien äidinkielet. Tulokkaat voivat saada kirjastokortin.

Tietoja maahanmuuttajien äidinkielistä saadaan vastaanottokeskuksesta. Vastaanottokeskukseen on viety tiedotteita kirjaston palveluista, ja yhteyshenkilöiden kautta järjestetään tilaisuuksia tutustua kirjastoon.

8.5 Kansalaisopisto

Kansalaisopistot ovat suomalaista yleissivistävää aikuiskoulutusta tarjoavia oppilaitoksia. Ne ovat kaikille avoimia, eikä niissä ole pääsyvaatimuksia kuten pääsykoetta. Kansalais- ja työväenopistot tarjoavat monipuolista opetusta eri alueiden väestö- ja kieliryhmille. Tarjontaan sisältyy muun muassa taideaineita, käsityökursseja, vieraiden kielten kursseja, musiikkia, tietotekniikkaa, yhteiskunnallisia aineita, kirjallisuutta, kotitaloutta ja liikuntaa. Kansalaisopiston tavoitteena on tuoda harrastusmahdollisuudet, opetus ja oppiminen niin lähelle ihmisiä kuin mahdollista.

Kansalaisopisto voi järjestää kunnan tai kylän opiston käyttöön antamissa tiloissa sellaista tarjontaa, jota kunnat ja kuntalaiset haluavat. Kurssitarjonta pohjautuu toiminta-alueen kuntalaisten toiveisiin ja tarpeisiin.

Pälkäneellä kansalaisopistopalvelut tarjoaa Valkeakoski-opisto. Opisto järjestää mm. suomen kielen opetusta. Opetus pitää aina sisällään myös tapakulttuurin ja arkipäivän taitojen opetusta.

Maahanmuuttajille on mahdollista ostaa kielikoulutusta Arffman-opistolta, tähän mennessä opistolta on ostettu kielikoulutusta kolmelle maahanmuuttajalle (rahoitus varattu viidelle).

Tampereen Aikuiskoulutuskeskus TAKK järjestää yleisiä kielitutkintoja (keskitaso 3) joita voi käyttää työnhakuun, kansalaisuuden hakemiseen tai oman kielitaidon arviointiin. Tutkinto mittaa suomen kielen osaamista käytännön tilanteissa joissa aikuinen joutuu puhumaan, kuuntelemaan, kirjoittamaan tai lukemaan suomea. Arvioitavia taitoja ovat puhuminen, puheen ymmärtäminen, kirjoittaminen ja tekstin ymmärtäminen. Lisätietoja yleisistä kielitutkinnoista löytyy [Opetushallituksen sivuilta](#).

8.6 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden saavutettavuudella viitataan kulttuuripoliittisissa keskusteluissa yleensä alueelliseen saavutettavuuteen. Sillä on ymmärretty kulttuuritoimintojen hajauttamista, taidepalvelujen viemistä niiden ulottuville, joita tarjonta ei muuten tavoita. Saavutettavuudella voidaan tarkoittaa toisaalta myös osallistumisen mahdollisuutta kaikille ihmisille heidän osaamisestaan tai taustastaan huolimatta: Saavutettavuus tarkoittaa siis ihmisten yhdenvertaista kohtelua ja syrjimättömyyttä.

Taide ja kulttuuri muodostavat yhden yhteiskunnan osa-alueen, jonka toimintaan osallistuminen auttaa osaltaan maahanmuuttajia ja heidän jälkeläisiään kotoutumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Tämän lisäksi taiteellinen ja kulttuurinen toiminta voivat antaa yksilöille edellytyksiä kehittää itseään ja taitojaan tavalla, joka parantaa heidän kykyään osallistua työelämään ja muuhun toimintaan. Maahanmuuttajien on nykyisin aiempaa helpompi säilyttää yhteytensä lähtömaansa kulttuuriin, koska moderni teknologia on

mahdollistanut nopeat ja tehokkaat yhteydet ympäri maailmaa. Oman kielen ja kulttuurin säilyttäminen voi kuitenkin tapahtua myös taiteen ja kulttuurin erilaisissa toimintaympäristöissä. Tällöin kulttuuri edesauttaa kotoutumisen toteutumista luomalla edellytyksiä sekä kulttuuri-identiteetin säilyttämiseen että oman paikkansa löytämiseen yhteiskunnassa.

Kulttuuri ja taide voivat omalta osaltaan edesauttaa sellaisen henkisen ympäristön kehittymistä, jossa suhtautuminen poikkeaviin ihmisiin ja ryhmiin on avointa ja suvaitsevaista ja jossa ei ole tilaa syrjivälle tai rasistiselle käytökselle. Kulttuuritoiminta voi vielä lisätä halua ja mahdollisuuksia tavata ja olla vuorovaikutuksessa muidenkin kuin omaan ryhmään kuuluvien ihmisten kanssa ja näin ennaltaehkäistä yksilöllistä ja kollektiivista syrjäytymistä. Kulttuuritoiminnalla voidaan luoda edellytyksiä ryhmien ja yhteisöjen kohtaamiselle, kulttuurienväliselle dialogille ja vuorovaikutukselle sekä yhteistoimintamallien syntymiselle (mm. Saukkonen Pasi: Maahanmuutto, monikulttuurisuus ja kulttuuripolitiikka: taustatietoja tutkimukselle ja toiminnalle, Cupore, 2007).

Pälkäneen kunnan kulttuuritoimen toimintasuunnitelmaa ohjaa Pälkäneen kunnan strategia, toimintaympäristön muutokset ja kuntalaisten tarpeet, lainsäädäntö kulttuuripalveluiden tarjoamisesta sekä tulevaisuuden pälkäneläisten tavoittaminen. Elinvoimainen malli syntyy vanhan perinteen ja uusien innovaatioiden rinnakkaisuudesta ja myös niiden yhdistämisestä.

Kulttuuri toimii myös Pälkäneellä matalana kynnyksenä Suomeen sopeutumisessa. Osallistuessaan retkille, elokuvaan, konsertteihin ja muihin kulttuuritapahtumiin, maahanmuuttaja saa kosketuksen suomalaiseen mentaliteettiin ja hegemoniaan. Vastaavasti maahanmuuttajat voivat olla avartamassa paikallista taide- ja kulttuurikenttää oman kulttuuritaustansa kautta.

Kulttuuritoiminta tapahtuu Pälkäneellä yhteistyössä eri yhdistysten kanssa. Kunnassa on yli 50 eri yhdistystä, joista yli kolmannes tuottaa myös kulttuuripalveluita. Keskeisiä toimijoita ovat muun muassa kotiseutuyhdistykset Pälkäne-Seura ja Kukkia-Seura, sekä kulttuurikeskus Mikkolan Navetta, Martat, elävän musiikin yhdistys Syke ja Vanhankirkon suojeluyhdistys. Kunnan kulttuurinen elinvoimaisuus on ennen kaikkea näiden yhdistysten elinvoimaisuutta, jossa kunta toimii taloudellisena ja käytännön tukena. Kotouttamisen näkökulmasta yhdistysten toimintaan integroituminen on keskeinen tekijä alueelle kotoutumiseen. Toisaalta positiivinen vaikutus on kaksisuuntainen: kolmas sektori kaipaa jatkuvasti uusia tekijöitä ja apuja oman toimintansa kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

Monien aktiviteettien lisäksi erilaiset olemisen paikat ovat tärkeitä tiloja sosiaalisen ja kulttuurisen yhteyden muodostumisessa. Tällaisia tiloja Pälkäneellä ovat muun muassa Kostiakeskus ja Mikkolan Navetta Luopioisissa.

8.7 Liikuntapalvelut

Liikuntatoimi järjestää toimintaa kaiken ikäisille kuntalaisille ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Maahanmuuttajat voivat käyttää kunnan tarjoamia liikuntapalveluja ja liikuntatiloista sekä muilta liikuntapaikoilta voidaan tarvittaessa varata ryhmille omia vuoroja. Alueella toimivia liikuntajärjestöjä voidaan hyödyntää etenkin lasten ja nuorten kotouttamisessa, sillä moni järjestö tekee jatkuvaa yhteistyötä liikunta- ja nuorisotoimen kanssa.

Liikuntatoimi järjestää liikuntatoimintaa ja tapahtumia niin lapsille, nuorille, työikäisille kuin iäkkäille sekä koordinoi alueen muuta liikuntatoimintaa. Toiminta on pääsääntöisesti maksutonta tai hyvin edullista. Kunta tarjoaa muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta ilmaiset liikuntapaikat alle 18-vuotiaille. Liikuntatoimen yhtenä tavoitteena on auttaa maahanmuuttajia osallistumaan kunnan alueella järjestettävään liikunta- ja vapaa-ajantoimintaan.

9 SEURAKUNTA JA JÄRJESTÖT

9.1 Seurakunta

Seurakunnan toiminta on avointa kaikille. Seurakunnassa järjestetään messuja kirkossa sunnuntaisin, konsertteja, luentoja, iltoja naisille, miehille ja perheille. Tapahtumista tiedotetaan Sydän-Hämeen lehdessä ja seurakunnan nettisivuilla.

Säännöllistä lapsille ja perheille suunnattua seurakunnan toimintaa ovat perhekerhot (aikuisten ja lasten yhteinen kerho, jossa on hartaushetki, askartelua ja leikkiä sekä lounas- tai kahvitarjoilu). 4-5 -vuotiaille lapsille on päiväkerhoja, ja kouluikäisille on erilaisia kerhoja Pälkäneellä, Aitoossa ja Luopioisissa. Lapsikuoro kokoontuu Pälkäneellä. Kerhot ovat ilmaisia. Loma-aikoina järjestetään leirejä.

Nuorille on tarjolla nuorteniltoja ja leirejä.

Aikuisille on tarjolla torikahviot Pälkäneen seurakuntatalossa ja pysäkkikahvio Aitoon pysäkillä. Kahvioissa on mahdollisuus poiketa kahvilla tai teellä omakustannushintaan ja tavata ihmisiä. Olopäivät on kerran kuussa järjestettävä eläkeläisten kokoontuminen.

Tehdään yhdessä -piiri kokoontuu Pälkäneen seurakuntatalossa ja siellä ommellaan, neulotaan ja askarrellaan myyjäisiin ja muihin hyväntekeväisyyskohteisiin kahvikupposen parissa rennon yhdessä olon merkeissä.

Miehille järjestetään miesteniltoja noin kerran kuussa.

Diakoniatyöntekijät ovat tavoitettavissa ja toimivat keskusteluapuna ja tukena elämän eri tilanteissa.

9.2 Kolmannen sektorin toimijat

Kolmannella sektorilla tarkoitetaan vapaaehtoissectoria, joka on toimijana julkisen hallinnon sekä yksityisen sektorin rinnalla. Kolmas sektori käsittää järjestöt, yhdistykset ja seurat. Harrastustoiminnan lisäksi järjestöt tarjoavat koulutusta ja kursseja. Kolmannen sektorin toimijoilla on merkittävä rooli kotoutumisen edistämiseksi, sillä järjestöillä on usein viranomaisia paremmat mahdollisuudet tarjota vertaistukea mm. syrjäytymisvaarassa oleville. Kolmannen sektorin kotouttamistyö on usein ruohonjuuritasoista työtä, joka edistää maahanmuuttajien kotoutumista arkielämään ja vapaa-aikaan liittyvissä asioissa.

Suomen Punainen Risti on yksi Suomen suurimmista kansalaisjärjestöistä. Pälkäneellä toimivat Suomen Punaisen Ristin paikallisosastot Pälkäne, Aitoo ja Luopioinen. SPR:n yhtenä tehtävänä on maahanmuuttajien tukeminen, ja paikallisosastot edistävät maahanmuuttaneiden ja paikallisten ihmisten tutustumista toisiinsa sekä kehittävät yhdessä monikulttuurista Pälkänettä. Paikallisosastot pyrkivät erilaisten tilanteiden muuttuessa yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa tukemaan kotouttamista kulloinkin tilanteeseen erikseen sovitulla parhaiten tukevilla toimilla.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on avoin valtakunnallinen kansalaisjärjestö, johon kaikki uudet jäsenet ovat tervetulleita. MLL:n päätehtävä on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. MLL on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton järjestö. Pälkäneellä toimii paikallisyhdistykset MLL Pälkäne ja MLL Luopioinen. Pälkäneen ja Luopioisten yhdistykset järjestävät kaikille avointa perhekahvilatoimintaa, erilaisia kerhoja, tapahtumia ja retkitoimintaa.

Myös maahanmuuttajaperheet kaipaavat tekemistä ja lapset omanikäistä seuraa ja leikkiä. Pälkäneen ja Luopioisten yhdistykset toivottavat perheet tervetulleiksi perhekahvilaan, jossa on mahdollisuus tutustua pälkäneläisiin lapsiperheisiin ja suomalaiseen kulttuuriin. Erilaiset kerhot ovat myös avoimia kaikille. Toimintaan voi osallistua ilman suomenkielentaitoa, sillä yhteisenä kielenä toimii esimerkiksi musiikki, pelit ja leikit. Mannerheimin Lastensuojeluliitolla on hyvät edellytykset auttaa perheitä sopeutumaan suomalaiseen yhteiskuntaan.

SPR:n ja MLL:n lisäksi Pälkäneellä toimii lukuisia seuroja ja yhdistyksiä. Tarkempia tietoja ja linkkejä toimijoiden nettisivuille löytyy Pälkäneen kunnan [internetsivuilta](#).

10 MONIALAINEN YHTEISTYÖ

Kotoutumista edistävän lain mukaisten tehtävien hoitamista varten saadut tiedot ja asiakirjat on pidettävä salassa siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Kuitenkin työ- ja elinkeinoministeriöllä (TEM), aluehallintovirastolla (AVI), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella (ELY), työ- ja elinkeinotoimistolla (TE-toimistot), kunnan viranomaisella sekä Kansaneläkelaitoksella (KELA) on oikeus saada maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kotoutumista edistävän lain lukujen 2 (Maahanmuuttajan kotoutumista edistävät toimenpiteet), 5 (Kuntaan osoittaminen) ja 6 (Kustannusten korvaaminen) mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot toisiltaan, Maahanmuuttovirastolta, vastaanotto- ja järjestelykeskukselta, kotoutumista tukevien toimenpiteiden ja palvelujen tuottajalta sekä ilman huoltajaa olevalle lapselle määrättyä edustajalta (1386/2010 87 §)

10.1 Tulkkipalvelut

Kotoutumista edistävässä laissa (1386/2010) sekä hallintolaissa (434/2003) säädetään, että viranomaisen on järjestettävä tulkitseminen ja kääntäminen asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, jos asianosainen ei osaa käyttää suomen tai ruotsin kieltä; tai asianosainen ei vammaisuuden tai sairauden perusteella voi tulla ymmärretyksi. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota asianosaisen voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Viranomaisen velvollisuus huolehtia tulkitsemisesta ja kääntämisestä ei koske aineistoa, joka ei vaikuta asian käsittelyyn.

Ulkomaalaislaki (301/2004) lupahallintoasioista säättää myös tulkitsemisesta. Kielipalveluja tulee käyttää erityisesti maahantulon alkuvaiheessa sekä silloin, kun on päätettävä maahanmuuttajan oikeuksista, etuuksista ja velvollisuuksista tai kun asian selvittäminen sitä muuten vaatii.

Maahanmuuttaja-asiakkaiden tulkkipalvelut korvataan kunnille kotoutumista edistävän lain mukaisesti. Pälkäneen kunta voi käyttää Pirkanmaan tulkkikeskuksen palveluja tarvitessaan tulkkauk- tai käännöspalveluja asiakastyössä. Pirkanmaan tulkkikeskuksen kielipalvelut on ensisijaisesti tarkoitettu Tampereen kaupungin ja Tampereen lähikuntien viranomaisille. Tulkkikeskuksen kielivalikoimaan kuuluu kymmeniä eri kieliä. Kysytyimpiä ovat persia, arabia, venäjä, kurdi ja somali. Suurin osa tulkkauksesta tapahtuu lähitulkkauksena, mutta myös etätulkkaukset on mahdollinen. Etätulkkaukset järjestetään puhelimen ja videoneuvottelu- laitteen välityksellä. Puhelintulkkaukset tapahtuu ennalta sovittuun aikaan. Viranomaisen soittaa tulkkille, kun tulkkaukset ovat valmiina. Videotulkkaukset vaatii videoneuvottelulaitteita. Tulkit ovat ammattitaitoisia, toimivat puolueettomasti ja heitä sitoo vaitiolovelvollisuus. Tulkki kannattaa varata hyvissä ajoin. Tulkin varaa se työntekijä, joka tulkkia tarvitsee, ei maahanmuuttaja itse.

Pirkanmaan tulkkikeskus

www.tampere.fi/tulkkikeskus

puhelin 03 5657 7314, tulkkaukset: ma-to klo 8.00–15.45 ja pe klo 8.00–15.15

Tulkkikeskuksen palvelut on tarkoitettu ensisijaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeisiin Pirkanmaan alueella, mutta palveluja voivat käyttää myös muut viranomaiset sekä yksityiset henkilöt.

Tulkkausmenetelmät

Konsekutiivi- eli peräkkäistulkkauksessa tulkkaus toiselle kielelle seuraa heti jokaista puhejaksoa. Puhejakson pituus vaihtelee suuresti tilanteen ja puhujan, joskus jopa tulkin, mukaan. Toisinaan se saattaa käsittää koko puheen, mutta useimmiten puhuja jaksottaa puheensa tulkille sopiviin ajatuskokonaisuuksiin.

Simultaani- eli samanaikastulkkauksessa tulkkaus tapahtuu samaan aikaan kun puhuja puhuu. Sitä käytetään kokouksissa, seminaareissa ja konferensseissa. Kuiskaamalla voi simultaanisesti tulkata muutamalle kuulijalle, mutta muuten simultaanitulkkaus edellyttää asianmukaisia teknisiä laitteita.

10.2 Digi- ja väestötietovirasto (DVV)

Pälkäneen asukkaat asioivat Digi- ja väestötietoviraston Tampereen yksikössä, Hatanpäänvaltatie 24, PL 682, 33101 Tampere.

Väestötietovirasto rekisteröi Suomessa muuttaville rekisteröidään DVV:ssä kotikunta ja he saavat suomalaisen henkilötunnuksen. Suomessa asuvista henkilöistä merkitään perustiedot väestötietojärjestelmään. Rekisteröitäviä tietoja ovat muun muassa nimi, syntymäaika, kansalaisuus, perhesuhdetiedot ja osoite. Rekisteröityäkseen henkilön on henkilökohtaisesti käytävä asuinpaikkansa DVV:ssä. Mukana on oltava passi ja voimassa oleva oleskelulupa. Pohjoismaiden kansalaiset eivät tarvitse oleskelulupaa. EU-kansalaisen, joka aikoo jäädä Suomeen yli kolmeksi kuukaudeksi, on rekisteröitävä oleskelunsa poliisilla ennen rekisteröitymistään DVV:ssä. Muita rekisteröitymisessä tarvittavia asiakirjoja ovat mahdolliset avioliittotodistukset, ero- ja kuolintodistukset ja lasten syntymätodistukset. Rekisteröityvän henkilön tulee täyttää ja henkilökohtaisesti allekirjoittaa maistraatissa ulkomaalaisen rekisteröintilomake sekä muuttoilmoitus väestötietojärjestelmään.

10.3 Poliisi

Sisä-Suomen poliisilaitos sijaitsee Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa 45 kunnan alueella. Poliisilaitoksen pääpoliisiasema, hallinnollinen ja johdollinen keskus, sijaitsee Tampereella. Pälkäneen lähin poliisiasema sijaitsee Kangasalla.

Kangasalan poliisiasema

Urheilutie 6, PL 10, 36201 Kangasala

kangasala.sisa-suomi@poliisi.fi

Poliisi on tavoitettavissa puhelimitse ma-su klo 8.00–16.00 työtehtävien mukaan: p. 0295 415 074.

Lupapalvelut ma, ke-pe klo 9.00–16.15

Lupapalvelujen ajanvaraukset www.poliisi.fi/ajanvaraus

tai ma-pe klo 9.00–12.00 ajanvarausnumerosta 0295 419 800.

Lupaneuvontapuhelin (yleiset, poliisiin lupiin liittyvät asiat) p. 0295 445 889 ma-pe klo 9.00–11.00 ja 13.00–15.00.

10.4 Maahanmuuttovirasto eli Migri

Maahanmuuttovirasto (Migri) on sisäministeriön alainen virasto, joka käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita.

Maahanmuuttoviraston tehtäviä:

- myöntää oleskelulupia Suomeen tuleville ulkomaalaisille kuten opiskelijoille, työntekijöille, elinkeinonharjoittajille, paluumuuttajille ja Suomessa asuvien ulkomaalaisten perheenjäsenille
- käsittelee turvapaikkahakemukset puhuttelusta päätöksentekoon
- ohjaa ja suunnittelee turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton

käytännön toimintaa

- myöntää muukalaispasseja ja pakolaisen matkustusasiakirjoja
- päättää käännynnäytöistä ja karkottamisesta
- vastaa kansalaisuushakemuksista, -ilmoituksista ja -selvityksistä
- vastaa ulkomaalaisrekisterin ylläpidosta
- tuottaa tietopalveluita niin kansainvälisiin tarpeisiin kuin kotimaan päättäjille ja viranomaisille
- osallistuu omaa toiminta-alueensa koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön

10.5 Kela

KELA:n palvelupiste toimii Kostiakeskusessa (Onkkaalantie 75, 36600 Pälkäne). Sieltä saa KELA:n palveluja tiistaisin ja perjantaisin klo 9.00– 12.00 ja 13.00–15.00.

KELA:n asiointipiste Luopioisissa (Museotie 1, 36760 Luopioinen) on avoinna torstaisin klo 9-13.

Puhelimitse KELA:n asiakkaita palvelee valtakunnallisissa palvelunumeroissa ma-pe klo 8.00-18.00: Maasta- ja maahanmuutto p. 020 634 0200.

Oikeus Suomen sosiaaliturvaan ratkaistaan pääsääntöisesti sen perusteella, kuinka pitkältä oleskelusta on kysymys. Vakinaisesti Suomeen muuttava henkilö pääsee yleensä Suomen sosiaaliturvan piiriin muuttohetkestä lukien ja voi saada Kelan etuuksia. Vakinaiseksi asumiseksi lasketaan esimerkiksi paluumuutto, vähintään kahden vuoden työskentely Suomessa sekä avioliitto tai muu läheinen perhesuhde Suomessa vakinaisesti asuvaan henkilöön. Lisäksi vaaditaan, että oleskelulupa on myönnetty vähintään vuodeksi, jos on velvollinen oleskeluluvan hankkimaan. Oleskelulupia myöntää Maahanmuuttovirasto. Vakinaisesti Suomeen muuttavien on haettava Suomen sosiaaliturvan piiriin pääsyä Kelan asiointipalvelussa tai Y77 -lomakkeella. Suomen sosiaaliturvaan kuuluville annetaan kirjallinen päätös asiasta. Myös Suomen sosiaaliturvaan kuulumisen voi tarkistaa Kelan asiointipalvelusta. Jos henkilö muuttaa Suomeen tilapäisesti asumaan, ei yleensä ole oikeutta Kelan sosiaaliturvaetuuksiin. Esimerkiksi opiskelijoiden katsotaan muuttavan Suomeen vain tilapäisesti, jos muuton ainoa syy on opiskelu. Tietyissä tapauksissa henkilö kuuluu Suomen sosiaaliturvan piiriin työskentelyn perusteella.

Henkilöllä ei ole oikeutta Suomen sosiaaliturvaan, jos hän saa EU-lainsäädännön tai sosiaaliturvasopimuksen perusteella etuuksia jostakin toisesta maasta tai kuuluu muuten jonkin toisen maan sosiaaliturvan piiriin. Tällaisia henkilöitä ovat esimerkiksi toisesta EU- tai Eta-maasta tai Sveitsistä lähetetyt rajatyöntekijät, jotka muuttavat Suomeen tai jotka asuvat Suomessa, mutta työskentelevät toisessa EU- tai Eta-maassa tai Sveitsissä vieraan valtion tai valtioiden välisen järjestön palveluksessa olevat työntekijät ja heidän perheenjäsenensä. Jos muuttaa Suomeen tilapäisesti toisesta EU- tai Eta-maasta tai Sveitsistä, on oikeus välttämättömään sairaanhoitoon eurooppalaisella sairaanhoitokortilla.

Lisätietoja: [Suomeen tulevan pikaopas](#)

10.6 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) vastuulla ovat seuraavat maahanmuuttajien kotouttamiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvät tehtävät toimialueellaan:

- maahanmuuttajien kotoutumistyön suunnittelu ja ohjaus
- kuntien ohjaus ja neuvonta pakolaisten vastaanottoon liittyvissä asioissa sekä sopimukset kuntien kanssa pakolaisten kuntiin osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä
- alueellisten ulkomaalaista työvoimaa koskevien työlupalinjausten antaminen

- etnisen tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen.

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ

[Laki kotoutumisen edistämisestä \(1386/2010\)](#)

[Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

Valtakunnallinen verkkosivusto maahanmuuttajille www.infopankki.fi

Tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta <https://www.infofinland.fi/>

Suomen kielen kurssien hakupalvelu www.finnishcourses.fi/fi

[Pirkanmaan tulkkikeskus](#)

[Maahanmuuttovirasto Sisä-Suomen poliisilaitos](#)

[Digi- ja väestötietovirasto](#)

[TE-palvelut](#)

[KELA](#)

[Suomen Punainen Risti](#)

[Pelastakaa Lapset ry](#)

[Etnisten suhteiden neuvottelukunta](#)

www.kotouttaminen.fi

www.yhdenvertaisuus.fi

[Muutto Suomeen tai Suomesta ulkomaille](#)

[Maahanmuuttajien merkitys tulevaisuuden työvoimana Pirkanmaalla](#)

[Väestöliitto](#)

[Pälkäneen kunta](#)

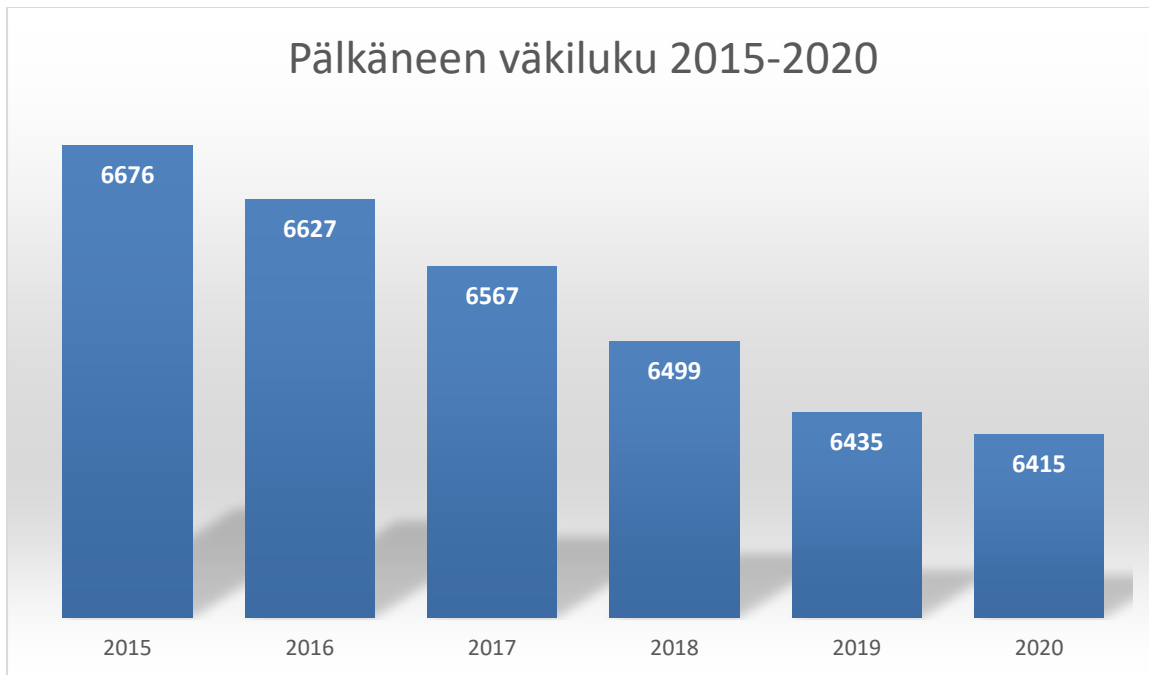
[Kangasalan kunta, sosiaali- ja terveystyöpalvelut](#)

[Mieli ry:n oppaita maahanmuuttajille ja heidän parissaan työskenteleville](#)

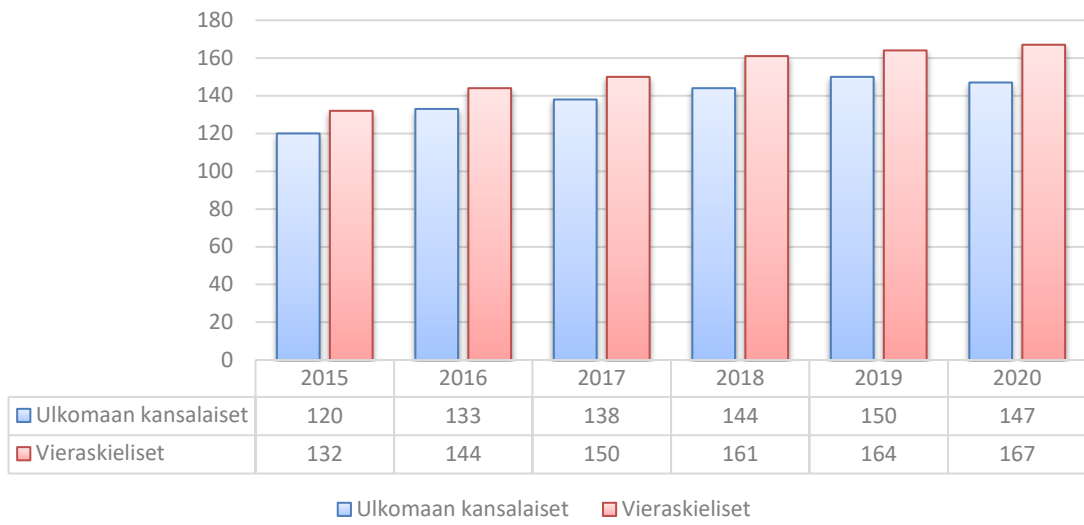
[Kotouttamisen kumppanuusohjelma](#)

TILASTOTIETOJA

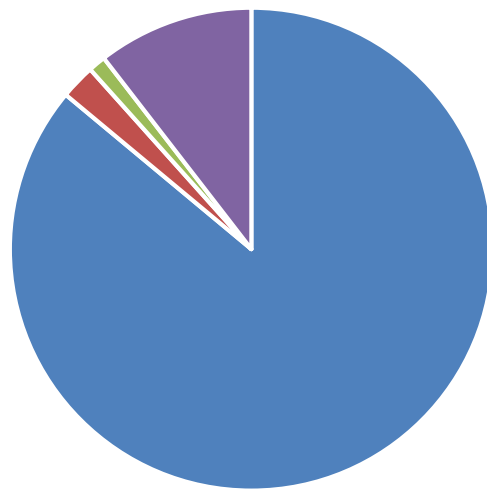
Vuoden 2020 lopussa Pälkäneellä asui 147 ulkomaan kansalaista, eli hieman yli kaksi prosenttia (2,3 %) kunnan väkiluvusta. Suurimmat kansalaisuusryhmät ovat virolaiset ja entisen Neuvostoliiton alueelta muuttaneet. Maahanmuutto voidaan nähdä yhtenä keinona elvyttää kuntia, joissa väkiluku laskee ja väestö ikääntyy, sillä maahanmuuttajien enemmistö Suomessa on nuorta, työikäistä väestöä. Palveluja rakentamalla maahanmuutto mahdollistuu ja muuttajien viihtyminen taataan.

Ulkomaan kansalaiset ja vieraskieliset kuntalaiset Pälkäneellä 2015 - 2020

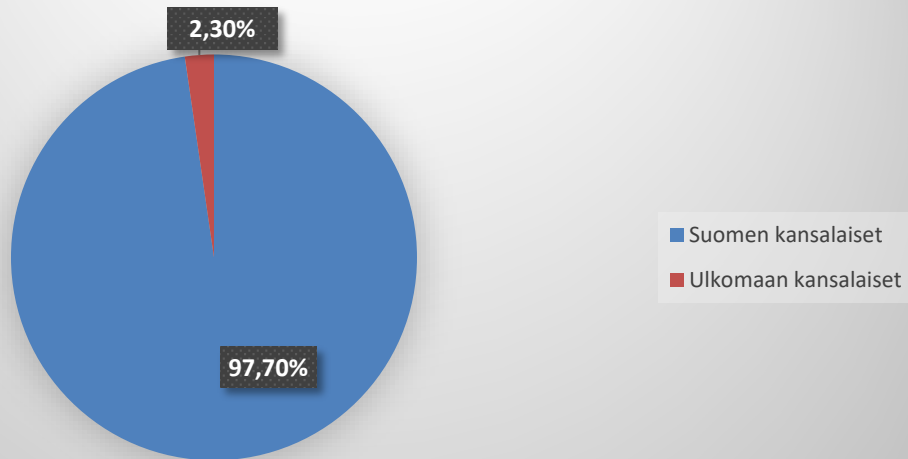

Ulkomaan kansalaiset Pälkäneellä 31.12.2020

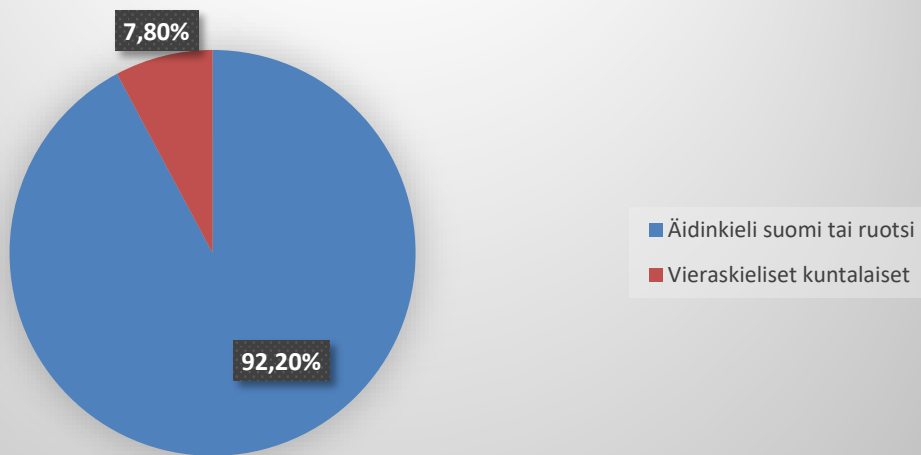

■ Eurooppa ■ Afrikka ■ Amerikka ■ Aasia

Pälkäneen väestö 31.12.2020

Pälkäneen väestö 31.12.2020

Lähde: Tilastokeskus

Vieraskielisten kuntalaisten määrä ja prosenttiosuus Pirkanmaan kunnissa 31.12.2020
 (Lähde: Tilastokeskus)

